

V O I D U

* Αύριον ουδέτερη πόλη

τεύχος 8
Γενάρης - Φλεβάρης 2004
εκδίδεται από το
ελευθεριακό στέκι
"Πικροδάφνη"

Αγ. Βασιλείου & Π.Π. Γερμανού 22
Μπραχάμι
Τ.Θ. 72086 Τ.Κ. 16310

★ Τα κείμενα που δημοσιεύονται στο "νήριον" μπορεί να μην είναι πάντα αποτέλεσμα συλλογικής συμφωνίας, ωστόσο την ευθύνη δημοσίευσης τους φέρει η συνέλευση του στεκιού.

Ερώτηση: **Πόσα παιδιά έχει η αστική δημοκρατία;**

• Κάνοταν τα παιδιά, τα οποία ήταν πολλά, να γίνουν αστικά, τα οποία ήταν λιγότερα.
• Τα παιδιά ήταν πολλά, τα οποία ήταν αστικά, τα οποία ήταν λιγότερα.
• Τα παιδιά ήταν λιγότερα, τα οποία ήταν αστικά, τα οποία ήταν πολλά.
• Τα παιδιά ήταν πολλά, τα οποία ήταν αστικά, τα οποία ήταν λιγότερα.

QUIZ!!! QUIZ!!! QUIZ!!! Ένα διαρκώς εντεινόμενο κλίμα αστυνομοκρατίας, καταστολής και ελέγχου προωθείται στην ελληνική επικράτεια. Το ελληνικό κράτος, χρησιμοποιώντας την πολύ καλή ευκαιρία που λέγεται "Ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων" έχει βαλθεί να μεγαλώσει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό το οπλοστάσιο των κατασταλτικών μηχανισμών του και του νομικού πλαισίου για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε -μαζικής ή όχι- μορφής αντίστασης. Πολλά είναι δυστυχώς τα παραδείγματα, το τελευταίο χρονικό διάστημα, που δείχνουν ξεκάθαρα πως η εντατικοποίηση του αστυνομικού ελέγχου, η περιστολή των λεγόμενων δημοκρατικών ελευθεριών και κοινωνικών δικαιωμάτων, αλλά και η κατακόρυφη μείωση των ορίων ανοχής του κράτους απέναντι σε κινήσεις κοινωνικής διαμαρτυρίας προσπαθούν να επιβληθούν στην καθημερινή κοινωνική πραγματικότητα. Η επιθετική τακτική του ελληνικού κράτους διευρύνεται όσο επεκτείνεται η συντηρητικοποίηση της ελληνικής κοινωνίας και προωθείται η ενδυνάμωση αντιδραστικών πολιτικών μορφωμάτων.

Η περίπτωση του Ηρακλή Μαραγκάκη

Δυστυχώς, ο 22χρονος Ηρακλής Μαραγκάκης από τα Ανώγεια της Κρήτης δεν είναι ο πρώτος που δολοφονήθηκε από αστυνομικούς εν ψυχρώ χωρίς κανέναν απολύτως ουσιαστικό λόγο. Δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση ο πυροβολισμός με ξεκάθαρη πρόθεση τον βαρύ τραυματισμό ή θάνατο ανθρώπου, επειδή δεν σταμάτησε σε μπλόκο της αστυνομίας. Η ελληνική αστυνομία διαφυλάσσει στις τάξεις της ανθρώπους που χωρίς κανέναν ενδοιασμό θα σηκώσουν το όπλο και θα σημαδέψουν θανατηφόρα. Και αυτό ασφαλώς γίνεται συνειδητότατα. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που η αστική δικαιοσύνη, σε αγαστή συνεργασία με τα σώματα ασφαλείας, δεν έχει αφήσει κανέναν από όλους αυτούς τους ένοπλους δολοφόνους στη φυλακή. Μήπως να θυμηθούμε τον Μελίστα που δολοφόνησε το 1985 τον 15χρονο διαδηλωτή Μιχάλη Καλτεζά και αθωώθηκε; Μήπως να θυμηθούμε την επιεικότατη αντιμετώπιση που είχαν οι δολοφόνοι του Θ. Γιάκα ή του μαθητή στη Θεσσαλονίκη που έπεσαν νεκροί από σφαίρες αστυνομικών επειδή -πεζοί μάλιστα!- δεν σταμάτησαν σε αστυνομικό έλεγχο; Μήπως διαλεύκανε κανένας κρατικός "λειτουργός" την εξόντωση του Χριστόφορου Μαρίνου μέσα σε μία καμπίνα επιβατηγού πλοίου;

Μήπως δόθηκαν απαντήσεις στον τρόπο που πέθανε ο Σορίν Ματέϊ στο νοσοκομείο των φυλακών; Μήπως η πιθανότερη εκδοχή δεν είναι και στην περίπτωση των τριών ένστολων δολοφόνων του Ηρακλή Μαραγκάκη να βγουν έξω μετά από τον ενάμισι χρόνο προφυλάκισης και να φροντίσει το "σώμα" που υπηρετούν να εξαφανιστούν τα ίχνη τους;

Η αναισχυντία όμως των αστυνομικών αρχών δεν σταματάει στο θανατηφόρο πυροβολισμό του θύματος. Συνεχίζεται, και όχι μόνο στη συγκεκριμένη περίπτωση, στην αλλοίωση των ενοχοποιητικών για τους αστυνομικούς στοιχείων, στην αισχρή αντιμετώπιση των συγγενών του θύματος, στην απόλυτη κάλυψη των ενόχων από τους ανωτέρους τους και τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες.

'Όταν δικαζόταν η υπόθεση της δολοφονίας του Μ. Καλτεζά, ο τότε συνήγορος υπεράσπισης του αστυνομικού Μελίστα Α. Λυκουρέζος είχε επικαλεστεί ότι ο πελάτης του βρισκόταν "εν βρασμώ ψυχής"(!). Στην περίπτωση Μαραγκάκη, οι ένστολοι δολοφόνοι του, για να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα, επικαλέστηκαν στις καταθέσεις τους ότι το αυτοκίνητο στο οποίο επέβαινε ο Μαραγκάκης πήγε να χτυπήσει τον έναν από αυτούς και εκείνοι αμέσως πυροβόλησαν προς τα λάστιχα του αυτοκινήτου (φαίνεται όμως πως τα όργανα της τάξης δεν γνωρίζουν τόσο καλό σημάδι και πέτυχαν το παιδί στον αυχένα). Επίσης ισχυρίστηκαν ότι και οι τρεις ένστολοι (ένας αστυνομικός και δύο ειδικοί φρουροί) πυροβόλησαν, αλλά οι επτά σφαίρες που έπεσαν στον τόπο του εγκλήματος από τα όπλα τους κατά περίεργο τρόπο χάθηκαν! 'Όταν μάλιστα η μητέρα του νεαρού πήγε να βρει αυτούς που σκότωσαν το γιο της, οι συνάδερφοί τους είχαν το θράσος να την βρίσουν και να την σπρώξουν για να φύγει!

Λίγες ώρες μετά το συμβάν, κάτοικοι των χωριών των Ανωγείων επιτέθηκαν σε διερχόμενα οχήματα της αστυνομίας, ενώ φίλοι του νεαρού και αντιεξουσιαστές επιτέθηκαν στη Υποδιεύθυνση Ασφαλείας Ηρακλείου προκαλώντας σοβαρές ζημιές στο κτίριο και σε επτά αυτοκίνητα της ασφάλειας, αλλά και ξυλοκοπώντας ορισμένους αστυνομικούς που προφύλασσαν τους δολοφόνους συναδέρφους τους από τη βίαιη αγανάκτηση του κόσμου. Οι αυθόρυμητες αυτές κινήσεις οργής προκάλεσαν την εξαπόλυση, από την πλευρά της αστυνομίας, ενός πογκρόμ συλλήψεων, ξυλοδαρμών και ποινικών διώξεων αρκετών, νεαρών κυρίων, ανθρώπων.

Η περίπτωση των επτά προφυλακισμένων διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης

Μία άλλη σοβαρή περίπτωση που έδειξε ξεκάθαρα την σκλήρυνση της στάσης αλλά και την προαναφερόμενη, στην αρχή του κειμένου, μείωση των ορίων ανοχής του κράτους απέναντι στους αντιστεκόμενους είναι η υπόθεση της προφυλάκισης των επτά διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης και ο τρόπος που εξελίχθηκε η απεργία πείνας των πέντε εξ αυτών. Η σύλληψη των ανθρώπων αυτών έγινε κατά τη διάρκεια της μεγάλης διαδήλωσης ενάντια στη Σύνοδο Κορυφής των αρχηγών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής ένωσης στη Θεσσαλονίκη, στις 21 Ιούνη του περασμένου καλοκαιριού. Δίχως κανένα σοβαρό ενοχοποιητικό στοιχείο που να τεκμηριώνει τη συμμετοχή τους σε κακουργηματικές για τον αστικό ποινικό κώδικα πράξεις, σε βαθμό ικανό να αιτιολογηθεί από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές η προφυλάκισή τους, επτά από τους συλληφθέντες της διαδήλωσης (εκ των οποίων οι δύο ανήλικοι) οδηγήθηκαν στις φυλακές. Μετά την απόρριψη του αιτήματος αποφυλάκισης που έθεσαν, οι πέντε ενήλικες κρατούμενοι (Suleiman Dakduk, Fernando Perez, Carlos Martin, Simon Chapman και Σπύρος

"Το Σάββατο 5/12/2003 στα Ζωγραφούντα Ρεθύμνου ο 22άχρονος Ηρακλής Μαραγκάκης δέχθηκε δολοφονική επίθεση από ειδικούς φρουρούς (ΤΑΕ) της αστυνομίας.

Ο λόγος ήταν ότι το αυτοκίνητο στο οποίο επέβαινε μαζί με άλλα δύο άτομα δεν σταμάτησε σε μπλόκο της αστυνομίας. Τα «όργανα της τάξης» αποφάσισαν να

πυροβολήσουν με αποτέλεσμα την ψυχρά δολοφονία του 22άχρονου, ο οποίος νοσηλεύονταν κλινικά νεκρός τέσσερις μέρες, πρίν πεθάνει.

Την επόμενη μέρα συγγενείς και φίλοι του θύματος καθώς και πολίτες του Ηρακλείου σε μια έκφραση δίκαιης αγανάκτησης και οργής επιτέθηκαν στο αστυνομικό τμήμα του Ηρακλείου. Η αστυνομία απαντά συλλαμβάνοντας 6 νέους οι οποίοι ξυλοκοπούνται βίαια μέσα στην ασφάλεια την ίδια ώρα που οι

3 φονιάδες χαίρουν της γνωστής ασυλίας από το ελληνικό κράτος.

Την επόμενη μέρα ξεκινά ένα άγριο πογκρόμ ενάντια σε όποιον αντιστέκεται και διαφωνεί στις ναζιστικές μεθόδους των μπάτσων:

εξακριβώσεις, προσαγωγές, ξυλοδαρμοί συντρόφων, πιθανά εντάλματα που σκοπό έχουν να επιφέρουν την εγκαθίδρυση του τρόμου της σύγχρονης αστυνομίας.

Το περιστατικό αυτό δεν είναι το πρώτο και σίγουρα δεν θα είναι το τελευταίο. Οι αστυνομικές αυθαιρεσίες, η κατάχρηση εξουσίας, ο περιορισμός των ατομικών ελευθεριών και η καταστολή δεν είναι απλά ένα φαινόμενο της εποχής και δεν περιορίζεται μόνο στην περιοχή της Κρήτης. Από την 11η Σεπτέμβρη και την έναρξη του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας» κάθε συμπειριφορά που αντιτίθεται στη νέα τάξη πραγμάτων βαπτίζεται τρομοκρατική και τα «όργανα της τάξης» νομιμοποιούνται να δρούν όπως αυτά νομίζουν, αδιαφορώντας για την ανθρώπινη

ζωή, την αξιοπρέπεια και το δικαίωμα της ελευθερίας και της ελεύθερης έκφρασης κάθε ανθρώπου. Το κράτος συλλαμβάνει και φυλακίζει, ακόμα και χωρίς στοιχεία, η αστυνομία ξυλοκοπεί και πυροβολεί αυθαίρετα προς

κάθε κατεύθυνση..."

Απόσπασμα από το Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης του Ενιαίου Συλλόγου Φοιτητών Πολιτεχνείου Κρήτης 10/12/03

Τσίτσας) ξεκίνησαν απεργία πείνας. Στη συγκεκριμένη υπόθεση των συλληφθέντων της Θεσσαλονίκης, διαπιστώθηκε ξεκάθαρα ότι η αντιμετώπιση των κινήσεων αντίστασης και των διωκόμενων αγωνιστών στην εδαφική επικράτεια του ευρωπαϊκού υπερ-κράτους καθορίζεται και σχεδιάζεται πλέον από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφήνοντας στο άμεσα εμπλεκόμενο κράτος-μέλος της μόνο τον τρόπο με τον οποίο θα χειρίστει την εκάστοτε υπόθεση.

Είναι ενδεικτικό για τα παραπάνω το γεγονός ότι οι τρεις από τους επτά προφυλακισμένους ήταν υπήκοοι άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε., για τους οποίους δεν αποφασίστηκε να απελαθούν στη χώρα τους, αλλά να γνωρίσουν τις ελληνικές (άρα και ευρωπαϊκές) φυλακές. Δεν είναι εξίσου τυχαίο ότι οι αντιδράσεις τόσο των κυβερνήσεων των χωρών τους (Βρετανία και Ισπανία) όσο και των πρεσβειών τους στην Ελλάδα ήταν ανύπαρκτες.

Η περίπτωση του βρετανού συλληφθέντα διαδηλωτή Σ. Τσάπμαν είναι χαρακτηριστική της συνεργασίας και της από κοινού κατασκευής στοιχείων από τους ευρωπαϊκούς καταστατικούς μηχανισμούς. Αρκετά γνωστό έγινε το περιστατικό της αλλαγής σακίδιου στον εν λόγω διαδηλωτή ως κάτοχό του, προκειμένου να του φορτωθούν βαριές κατηγορίες. Έχει μάλιστα γραφεί ότι η σύλληψη του Τσάπμαν υπαγορεύτηκε από υπεύθυνο αξιωματικό σύνδεσμο της Σκότλαντ Γιαρντ, που συμμετείχε στην κοινή ομάδα αντιμετώπισης των διαδηλωτών. Η ομάδα σχηματίστηκε από συγκεκριμένους συνδέσμους των αστυνομικών και μυστικών υπηρεσιών των "15" στη Θεσσαλονίκη (εφημερίδα Ο κόσμος του Επενδυτή, 29-30/11/2003).

'Όμως και ο χειρισμός της υπόθεσης της απεργίας πείνας των πέντε κρατουμένων ήταν πράγματι παραδειγματικός για το τι μέλλει γενέσθαι. Η απειλή για υποχρεωτική σίτιση των απεργών πείνας, που διατυπώθηκε από την εισαγγελέα των φυλακών Κορυδαλλού Αρ. Φραγκιαδάκη στους γιατρούς του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Νίκαιας δια τηλεφώνου, αποσκοπούσε να βγάλει χρήσιμα για τους κρατούντες συμπεράσματα. Η διατύπωση της απειλής της υποχρεωτικής σίτισης, τις πρωινές ώρες της 27ης Νοεμβρίου, αποσκοπούσε να καταγράψει τις αντιδράσεις των πάντων στην ελληνική κοινωνία: των αντιεξουσιαστών που είχαν προχωρήσει σε καταλήψεις πανεπιστημιακών κτιρίων για την άσκηση πίεσης στον κρατικό μηχανισμό και την γνωστοποίηση του θέματος στον κόσμο, των πολιτικών κομμάτων, των δημοσιογράφων, των

αρμόδιων γιατρών (που ας σημειωθεί αρνήθηκαν να εκτελέσουν την εισαγγελική παραγγελία), όλης της κοινωνίας.

'Ήταν αρκετές οι λίγες μόλις ώρες για να διαπιστωθούν τα αντανακλαστικά της κοινωνίας και των θεσμών της απέναντι στην επιβολή ενός χαρακτηριζόμενου διεθνώς ως βασανιστηρίου, της υποχρεωτικής σίτισης. Αφού έγινε ο επιδιωκόμενος πειραματισμός, αφού ορισμένοι από τους απεργούς πείνας είχαν φτάσει σε οριακό επίπεδο, το απόγευμα της ίδιας μέρας, το αρμόδιο Συμβούλιο αποφάσισε την αποφυλάκιση και των επτά κρατουμένων. Το μήνυμα όμως είχε δοθεί: ο δρόμος για αυτούς που επιλέγουν να αντιστέκονται

Εκατοντάδες συνθήματα και πανό αλληλεγγύης στους συλληφθέντες διαδηλωτές του Ιούνη γράφτηκαν και κολλήθηκαν σ' όλη την Ελλάδα.

Θα είναι όλο και πιο δύσβατος...

Ο νέος αντιτρομοκρατικός νόμος

Η περαιτέρω προσαρμογή ("εναρμόνιση" κατά Πετσάλνικον) του ελληνικού νομικού πλαισίου με το σκληρότερο ευρωπαϊκό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας έχει μπει για άλλη μια φορά μπροστά. Ο νέος αντιτρομοκρατικός νόμος είναι έτοιμος προς ψήφιση και εφαρμογή. Μια από τις διατάξεις του προβλέπει την παραγραφή της τέλεσης ενός αδικήματος από τα είκοσι χρόνια που ισχύει σήμερα (και έστειλε κάποιους από τους κατηγορούμενους για συμμετοχή την 17 Νοέμβρη στο σπίτι τους) στα τριάντα. Εκτός αυτού όμως, έρχεται να συμπληρώσει ακόμα περισσότερο την διαδικασία περιστολής των λεγόμενων κοινωνικών δικαιωμάτων από τον προηγούμενο αντιτρομοκρατικό νόμο του τότε υπουργού Δικαιοσύνης Σταθόπουλου.

Επίλογος

Σίγουρα, οι δύο περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν δεν συνδέονται άμεσα μεταξύ τους, ούτε είναι ικανές να συμπληρώσουν το παζλ της λειτουργίας των διωκτικών και κατασταλτικών μηχανισμών. Πολλά είναι τα περιστατικά των τελευταίων μηνών που κατέδειξαν την καλλιέργεια ενός κλίματος αστυνομοκρατίας και σε μη ελεγχόμενες - από κομματικούς μηχανισμούς- τοπικές κινήσεις. Χαρακτηριστικές είναι οι έντονες πιέσεις που δέχτηκε μέσα στο Νοέμβριο το ελευθεριακό στέκι Πικροδάφνη (βλέπε το σχετικό κείμενο στο παρόν τεύχος), καθώς και η έντονα επιθετική στάση των αστυνομικών δυνάμεων απέναντι σε κινήσεις κατοίκων στην Ηλιούπολη-Αργυρούπολη (ενάντια στην κατασκευή Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης), στα Πετράλωνα-Θησείο (ενάντια στην περίφραξη-εμπορευματοποίηση του λόφου του Φιλοπάππου), κ.λ.π. όλα αυτά όμως δείχνουν ξεκάθαρα (και κυρίως οι περιπτώσεις που έγινε εκτενής αναφορά) πως όλοι μας, και όχι μόνο κάποιοι συγκεκριμένοι, καθημερινά βρισκόμαστε αντιμέτωποι με δυνάμεις καταστολής που όλο και περισσότερο υιοθετούν τακτικές και συμπεριφορές παρακρατικών μηχανισμών και ολοκληρωτικών καθεστώτων, με την πριμοδότηση μάλιστα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των Η.Π.Α. Όταν ο αστυνομικός έλεγχος γίνεται δεκτός άκριτα με το που βγαίνουμε από την πόρτα του σπιτιού μας, τότε σημαίνει πως έχουμε κατρακυλήσει ένα μεγάλο σκαλοπάτι προς την εθελούσια δουλεία μας.

...Έχουμε έναν πολύ σημαντικό λόγο να γιορτάζουμε την απελευθέρωση των συντρόφων μας, αφού η δική τους αποφασιστικότητα και οι πολύπλευρες δράσεις αλληλεγγύης που αναπτύχθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο από χιλιάδες συντρόφους ανέτρεψαν τους σχεδιασμούς των κρατικών μηχανισμών. Έδειξαν πως η αλληλεγγύη και το πάθος για ελευθερία μπορούν να σαμποτάρουν την πρόοδο της εκσυγχρονισμένης κατασταλτικής λαίλαπας και να εμποδίσουν την εδραίωσή της στην κοινωνία.

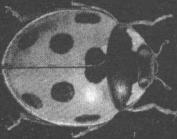
Τίποτα δεν χαρίστηκε. Κερδίθηκε μια μάχη, που αποτελεί παρακαταθήκη για τη συνέχιση του αγώνα σε κάθε μέτωπο της κρατικής και καπιταλιστικής επίθεσης. Και έχουμε κάθε λόγο να συνεχίζουμε αυτόν τον αγώνα, με περισσότερη δύναμη από πριν....Συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε για έναν ελεύθερο κόσμο, παγκοσμιοποιημένο από τα κάτω, χωρίς φυλακές και σύνορα, χωρίς κράτη και αφεντικά, χωρίς καταπίεση και εκμετάλλευση.

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ – ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Κατάληψη Πρυτανείας
(Απόσπασμα από την τελευταία ανακοίνωση της κατάληψης
27-11-2003)

Το Σαββάτο 8 Νοέμβρη, πραγματοποιήθηκε στο στέκι εκδήλωση με θέμα τα μεταλλαγμένα (γ.τ.ο.). Συζητήθηκαν τεχνικά ζητήματα που αφορούν στη βιοτεχνολογία όπως διάφορες νέες τεχνικές και επεμβάσεις στο γονιδιακό υλικό διάφορων οργανισμών, το νέο νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει από το καλοκαίρι του 2003 στην Ευρώπη, το ζήτημα της επιμόλυνσης των καλλιεργειών, αντιδράσεις ενάντια στα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα ανά τον κόσμο κ.α. Τονίστηκε ότι αν στο μέλλον επιτραπεί η χρήση των γ.τ.ο. σε μεγάλη κλίμακα, όποιος επιθυμεί να είναι απαλλαγμένος από αυτούς θα πρέπει να ζει απομονωμένος, να φυλάει σπόρους και να καλλιεργεί την τροφή του ή εαν πρόκειται για καταναλωτή θα πρέπει να είναι από τους οικονομικά ευκατάστατους αφού τα απαλλαγμένα προϊόντα θα έχουν τιμές απαγορευτικές για οποιονδήποτε άλλον. Επίσης δόθηκε βάρος στις συνέπειες που προκαλούν τα μεταλλαγμένα τόσο στο περιβάλλον όσο και στον ίδιο τον άνθρωπο και έγινε μια προσπάθεια ανεύρεσης λύσεων για την παρέμβαση είτε σε νομικό είτε σε ακτιβιστικό επίπεδο

ώστε να αποτραπεί η καλλιέργεια γ.τ.ο.. Στην εκδήλωση, παρενέβησαν εκτός από κατοίκους των γύρω περιοχών, κάποιοι γεωπόνοι που ασχολούνται με τα γ.τ.ο. και βιοκαλλιεργητές από το δίκτυο αλληλεγγύης "Οικοκοινότητα". Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί την εισήγηση που έγινε από το στέκι για το θέμα των μεταλλαγμένων στην συγκεκριμένη εκδήλωση.

Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί: Μύθοι και πραγματικότητα

Ας ξεκινήσουμε προσπαθώντας να δώσουμε συνοπτικούς ορισμούς για ορισμένους όρους που θα συναντήσουμε παρακάτω. Μετάλλαξη είναι μια κατά βάση φυσική διαδικασία, κατά την οποία πραγματοποιείται μια ξαφνική αλλαγή του γενετικού υλικού κάποιου ζωντανού οργανισμού. Είναι η διαδικασία μέσω της οποίας προήλθε η βιοποικιλότητα που συναντάμε στο περιβάλλον. Αποτελεί δε τυχαίο γεγονός. Κάθε οργανισμός έχει στα κύτταρά του ένα σύνολο από χρωμοσώματα, το πλήθος, είδος και μορφολογία των οποίων διαφοροποιούνται από είδος σε είδος, και τα οποία αποτελούν το γενετικό υλικό του. Κάθε χρωμόσωμα με τη σειρά του αποτελείται από γονίδια, η χημική ουσία των οποίων είναι το DNA. Ενώ λοιπόν η μετάλλαξη εντάσσεται στην φυσική τάξη πραγμάτων, ως διαδικασία εμπλουτισμού και διαφοροποίησης των ειδών, η σύγχρονη επιστήμη προχωράει πολλά βήματα παραπέρα. Με τη γενετική μηχανική, μέσω βιοχημικών μεθόδων και τεχνικών, προκαλεί τεχνικές παρεμβάσεις στο γενετικό υλικό των οργανισμών, αφαιρώντας του επιλεγμένα γονίδια, που είναι φορείς επιθυμητών κληρονομικών χαρακτηριστικών, τροποποιώντας τα και μεταμοσχεύοντάς τα στο γενετικό υλικό του ίδιου ή άλλου, εντελώς διαφορετικού, είδους. Έτσι, ανθρώπινα γονίδια ή γονίδια ζώων, εισάγονται σε φυτά και ζώα δημιουργώντας γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς που θα είναι θεωρητικά ανθεκτικοί σε ασθένειες, φυτοφάρμακα, έντομα και βαρέα μέταλλα καθώς θα έχουν και φαρμακευτικές ιδιότητες. Έτσι έχουμε γάλα αγελάδας με ανθρώπινο γονίδιο, ντομάτες με γονίδια ψαριού, πατάτες με γονίδια σκορπιού, λάχανα με γονίδια βακτηρίων, ευρωχαρτονόμισμα από μεταλλαγμένο βαμβάκι, κ.λ.π.

Παραδοσιακά, οι ανθρώπινες κοινότητες εκμεταλλεύοντουσαν αυτήν τη φυσική διαδικασία προκειμένου αρχικά να εξημερώσουν, κατόπιν να προσαρμόσουν στις τοπικές συνθήκες και τέλος να βελτιώσουν τα είδη που καλλιεργούσαν. Έτσι μέσω της μακρόχρονης παρατήρησης και χρησιμόποιώντας παραδοσιακές γνώσεις και τεχνικές διασταύρωναν και αναπαρήγαγαν ποικιλίες, που είχαν κάποια βελτιωμένα χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, ξεδιαλέγανε σπόρους από φυτά μιας ποικιλίας που επιδεικνυαν αντοχή σε χαμηλές θερμοκρασίες, σε έλλειψη νερού ή σε ενδημικά φυτοπαράσιτα. Οι παρεμβάσεις αυτές όμως γινόντουσαν με τέτοιο τρόπο και σε τέτοιους χρονικούς ορίζοντες, που τελικά δεν διασάλευαν την φυσική ισορροπία των οικοσυστημάτων. Τόσο τα φυτά όσο και τα παράσιτα αυτών πάντα βρίσκονταν σε μια ισορροπία.

Αυτή η ισορροπία ήρθε να διαρραγεί στον προηγούμενο αιώνα με την εκβιομηχάνιση της γεωργικής παραγωγής, την χρήση χημικών εισροών (λιπάσματα, εντομοκτόνα), την αντικατάσταση παραδοσιακών ποικιλιών με τα εργαστηριακώς παρασκευαζόμενα υβρίδια και με την επικράτηση των μονοκαλλιεργειών έναντι των παραδοσιακών πολυκαλλιεργειών. Όλα αυτά δηλαδή που αποτελούν την "Πράσινη Επανάσταση". Ειδικά στον Τρίτο Κόσμο, τα παραπάνω συνοδεύτηκαν με έντονες κοινωνικές αλλαγές, όπως ο εκτοπισμός ιθαγενών από τις περιοχές τους, η ιδιοκτησία γαιών από τσιφλικάδες ή πολυεθνικές, ο έντονος εξαγωγικός προσανατολισμός των φυτεών, κ.ο.κ. Φτάνουμε λοιπόν στις μέρες μας που η βιομηχανία των βιοτεχνολογικών εφαρμογών προσπαθεί να εισάγει σε μαζική παγκόσμια κλίμακα -και σε ένα βαθμό το έχει ήδη κατορθώσει- τεχνικές και φυτικούς οργανισμούς που μέχρι τώρα αποτελούσαν πειράματα σε ερευνητικά εργαστήρια.

Σχετικά με τις επιπτώσεις των Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (Γ.Τ.Ο.), τώρα αρχίζουν να βγαίνουν στη δημοσιότητα κάποιες έρευνες σχετικά με τις επιπτώσεις τους στην βιοποικιλότητα, μέσω των επιμολύνσεων που προκαλούν σε γειτονικές φυτείες, ενώ δεν υπάρχουν ανεξάρτητες έρευνες για τις επιπτώσεις τους στον άνθρωπο. Για το τελευταίο, υπάρχουν μόνο οι ισχυρισμοί των ίδιων των εταιρειών, ότι είναι αβλαβή, αυτό όμως μας θυμίζει αντίστοιχες θέσεις που υποστηρίζονταν για την έκθεση σε ραδιενέργεια ή άλλες ακτινοβολίες ή για το κάπνισμα κατά τη δεκαετία του 1950 και αργότερα, ενώ στις μέρες μας υπάρχει πλέον η πεποίθηση ότι και η παραμικρή έκθεση είναι επιβλαβής.

Το σίγουρο όμως είναι ότι από τη στιγμή που θα αφεθούν ελεύθεροι στη φύση, δεν είναι δυνατόν να τους επαναφέρουμε στο εργαστήριο όπου παράχθηκαν. Έτσι, τα όποια σφάλματα ή προβλήματα που θα προκληθούν δεν θα μπορούμε να τα ελέγξουμε ή να τα διορθώσουμε στο μέλλον. Στην περίπτωση της βιοτεχνολογίας, δεν υπάρχει χρόνος αποκατάστασης των λαθών και των ατυχημάτων. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος από τα μεταλλαγμένα είναι ο κίνδυνος της επιμόλυνσης. Έρευνες δέχονται

Το σίγουρο όμως είναι ότι από τη στιγμή που θα αφεθούν ελεύθεροι στη φύση, δεν είναι δυνατόν να τους επαναφέρουμε στο εργαστήριο όπου παράχθηκαν. Έτσι, τα όποια σφάλματα ή προβλήματα που θα προκληθούν δεν θα μπορούμε να τα ελέγξουμε ή να τα διορθώσουμε στο μέλλον. Στην περίπτωση της βιοτεχνολογίας, δεν υπάρχει χρόνος αποκατάστασης των λαθών και των ατυχημάτων. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος από τα μεταλλαγμένα είναι ο κίνδυνος της επιμόλυνσης. Έρευνες δέχονται ότι τα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα μολύνουν συγγενή ή άλλα φυτά με απρόβλεπτο τρόπο (ακόμα και κατατμημένα σε διαφορετικά σημεία του γονιδιώματος), ενώ την ίδια στιγμή η προπαγάνδα της βιομηχανίας της βιοτεχνολογίας ισχυρίζεται ότι τα γονίδια δεν μετακινούνται ποτέ από το ακριβές σημείο του γονιδιώματος στο οποίο έχουν εισαχθεί. Μελέτη της ευρωπαϊκής επιτροπής αναφέρει ότι είναι αδύνατον σε μια περιοχή όπου υπάρχουν γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες να έχουμε μια φυτική παραγωγή απαλλαγμένη από γενετικά τροποποιημένα συστατικά. Θεωρητικά υπάρχει λύση, σύμφωνα με την οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε "φράγματα γύρης και ζώνες προφύλαξης" μεταξύ των αγροκτημάτων. Όμως αυτές οι ζώνες προφύλαξης εκτός του ότι δεν αποτρέπουν την επιμόλυνση αλλά απλά την μειώνουν, είναι και δύσκολο να εφαρμοστούν. Υποστηρίζεται ότι μια γενετικά τροποποιημένη ποικιλία θα πρέπει να είναι σε μια απόσταση τουλάχιστον 20 μέτρων και αυτό πάλι ανάλογα με την καλλιέργεια, ώστε να θεωρείται ασφαλής η διπλανή συμβατική ή βιολογική καλλιέργεια. Αυτή η λύση μπορεί να εφαρμοστεί σε χώρες με τεράστιες εκτάσεις γης (όπως στις ΗΠΑ), στις οποίες καλλιεργούνται μονοκαλλιέργειες. Πώς είναι δυνατόν όμως σε χώρες με μικρό και πολυτεμαχισμένο κλήρο, όπως για παράδειγμα στην Ελλάδα, που υπάρχουν ιδιοκτήτες γης 15 ή ακόμα και 20 στρεμμάτων βιολογικής ή συμβατικής καλλιέργειας, να καταφέρεις να προστατεύσεις την παραγωγή σου;

Τα ερωτήματα δεν σταματούν εδώ, ούτε αυτό είναι το μόνο παράλογο που προκύπτει από τη χρήση των μεταλλαγμένων. Πώς είναι δυνατόν να επιμένουν για την παραγωγή γενετικά τροποποιημένων προϊόντων όταν το μεγαλύτερο ποσοστό των καταναλωτών είναι αντίθετο σε αυτά; Ή πώς θα αποφευχθεί η εξάπλωση των γονιδίων; Ή ποιος θα αποζημιώσει τις βλάβες από την επιμόλυνση; Ποιος θα εγγυηθεί ότι στο μέλλον δεν θα έχουμε προβλήματα από τα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα;

Τα επιχειρήματα που παρουσιάζονται ως πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη των μεταλλαγμένων δεν είναι παρά μύθοι που μόνο στόχο έχουν να αποφέρουν κέρδος στις πολυεθνικές ή στις μεγάλες εταιρίες οι οποίες και τα παράγουν. Αναλυτικότερα θεωρείται ότι η ανάπτυξη των μεταλλαγμένων:

Θα αυξήσει την αγροτική παραγωγή. Θεωρείται ότι οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις γης θα είναι μικρότερες στο μέλλον λόγω του ότι θα υπάρχει ανάγκη η γη να χρησιμοποιείται για κατοικίες και έτσι θα πρέπει να ανακαλυφθούν μέθοδοι όπως τα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα που θα αυξήσουν την παραγωγή. Έρευνες δείχνουν ότι οι μικρές αγροτικές επιχειρήσεις με πολλά είδη καλλιέργειες μπορεί να είναι 5-10 φορές παραγωγικότερες από τις μονοκαλλιέργειες καθώς επίσης και ότι οι συμβατικές καλλιέργειες είναι 11% αποδοτικότερες από αυτές με μεταλλαγμένες καλλιέργειες.

Θα μειώσει την χρήση των φυτοφαρμάκων. Υποτίθεται ότι με την εισαγωγή κατάλληλων γονιδίων στα φυτά, αυτά θα μπορούν να εκκρίνουν τοξικές ουσίες που θα αντιμετωπίζουν τους εχθρούς τους και έτσι θα μειωθεί η χρήση των φυτοφαρμάκων. Για παράδειγμα αναφέρουμε τους Γ.Τ.Ο. που περιλαμβάνουν γονίδια από ένα μικρόβιο, που παράγει την τοξίνη bt, μια κατά τα άλλα φυσική τοξίνη. Σε καλλιέργειες που έγιναν με αυτούς τους οργανισμούς, ενώ πρόσκαιρα παρατηρήθηκε αντιμετώπιση των εχθρών των καλλιεργειών, σε μικρό διάστημα υπήρξε μαζικότερη επανεμφάνιση και ανάγκη χρήσης μεγαλύτερων και ισχυρότερων χημικών. Ο λόγος απλός. Με την ύπαρξη αυτού του γονιδίου, τα φυτά "απενεργοποίησαν" το φυσικό αμυντικό τους σύστημα. Από την άλλη, τα έντομα μετά από κάποιες γενιές, προσαρμόστηκαν και έγιναν ανθεκτικά, αποτελώντας πλέον μια ανυπέρβλητη απειλή. Είναι ακριβώς η ίδια η λειτουργία της φύσης που καθορίζει ότι πάντα θα υπάρχουν οργανισμοί (έντομα και μικρόβια) που θα προσαρμόζονται σε κάθε νέα πρόκληση, που θα παρουσιάζεται από τους υποτιθέμενους άτρωτους Γ.Τ.Ο. Επίσης, αξίζει να αναφέρουμε ότι κυκλοφορούν και Γ.Τ.Ο. που κάθε άλλο παρά μικρότερες χημικές εισροές απαιτούν. Για παράδειγμα, η Monsanto κυκλοφόρησε Round-up-ready σπόρους, που επειδή αντέχουν σε

Νομοθετικό πλαίσιο

Η διαμάχη μεταξύ της Αμερικής και μεταλλαγμένων ξεκίνησε το 1998, όταν πειραματική και την εμπορική καλλιέργεια φυτών στην Ευρώπη καθώς και την εισιτηριακή βιοτεχνολογία τροφίμων επικαλούμενη μέτρων. Οι ΗΠΑ κατηγόρησαν τότε την λιμού στην Αφρική και ξεκίνησαν Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) μορατόριο στα μεταλλαγμένα, με την αντιεπιστημονικό. Το μορατόριο κόκκινη μέριμνα \$ ετησίως.

Στις 2 Ιουλίου του 2003 η ευρώπη είχε θέσει και υιοθετεί μια σχετικά αυστηρή μεταλλαγμένων που στόχο έχει την αναγνώριση σε όλα τα στάδια της αλυσίδας από την Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Κανονισμό Ευρωπαϊκό Κανονισμό Βιοτεχνολογίας. Οι δύο κανονισμοί, οι οποίους είναι η έναστη έκδοση της Οδηγίας 2001/18 για την απελευθέρωση των μεταλλαγμένων σε περιβάλλον (Οκτώβριος 2002), αποτελούνται από το νομικό πλαίσιο των προϋποθέσεων που είχαν θέσει τα κράτη - μέρη που προσέταξαν στην επιβολή του moratorium. Οι δύο κανονισμοί υποχρεώνουν τους παραγόντες να εφαρμόσουν σήμανση στα προϊόντα τους και ζωτροφώντας αν αυτά περιέχουν ή προέρχονται από μεταλλαγμένους οργανισμούς (με όριο ανίχνευσης το 0,9%). Σήμανση θα πρέπει να έχουν κατά την επεξεργασία του προϊόντος και επομένως δεν είναι δυνατή η ανίχνευσή τους στο τελικό προϊόν (π.χ. φυτικά έλαια, άμυλα και λεκιθίνη). Επιπλέον, σε περίπτωση εισαγωγών μεγάλων ποσοτήτων εμπορευμάτων που περιέχουν παραπάνω από ένα μεταλλαγμένο προϊόν (π.χ. ζωτροφή που περιέχει διαφορετικά είδη καλαμποκιού, σόγιας κ.λπ.) θα πρέπει να σημαίνονται όλα τα μεταλλαγμένα συστατικά. Επιπλέον, θα εφαρμοστεί σύστημα ανιχνευσιμότητας όλων των μεταλλαγμένων με την εφαρμογή επισήμανσης, ελέγχων και απόσυρσης καθώς και εκτάκτων μέτρων όταν είναι απαραίτητο.

της Ευρώπης στο θέμα των
νη Ευρώπη απαγόρευσε την
εια γενετικά τροποποιημένων
σαγωγή αμερικανικών
ενη την αρχή των προληπτικών
νη Ευρώπη ότι επιτείνει τον κίνδυνο
διαδικασίες για προσφυγή στον
ενάντια στο ευρωπαϊκό
ν αιτιολογία ότι είναι παράνομο και
πιζε στις ΗΠΑ τουλάχιστον 300

ική ένωση άρει το μορατόριουμ που
πηρή νομοθεσία για τη σήμανση των
ίχνευση γενετικά τροποποιημένων
σίδας παραγωγής Στο
νονισμοί που αφορούν: 1) τα
υφές και 2) τη Σήμανση και την
ιαζι

ο
ιούν
που
ωρησαν
ογούς να
ατροφής

αι

;ai

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

;

Διαδικασία έγκρισης νέων Γ.Τ.Ο.

Στην Ε.Ε. ισχύουν σαφείς κανόνες για την αξιολόγηση και την χορήγηση άδειας κυκλοφορίας γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και τροφίμων, αλλά οι ευθύνες επιμερίζονται μεταξύ των κρατών-μελών και της Κοινότητας. Ο κανονισμός καθιερώνει μια ενιαία διαδικασία για την επιστημονική αξιολόγηση και χορήγηση άδειας για τους Γ.Τ.Ο. και τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές, εισάγοντας μια κεντρική, σαφή και διαφανή διαδικασία σε επίπεδο Ε.Ε., με βάση την οποία οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να υποβάλουν μια ενιαία αίτηση. Ο κανονισμός προβλέπει ότι οι Γ.Τ.Ο. που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν είτε ως τρόφιμα είτε ως ζωοτροφές πρέπει να εγκρίνονται και για τις δύο χρήσεις ή για καμία από τις δύο. Η αξιολόγηση επιστημονικού κινδύνου θα πραγματοποιείται από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων. Η γνώμη της θα είναι διαθέσιμη στο κοινό, το οποίο θα έχει την δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις. Με βάση την γνώμη αυτήν, η Επιτροπή θα καταρτίζει σχέδιο πρότασης για την χορήγηση ή την άρνηση της άδειας. Η πρόταση θα εγκρίνεται, όπως συμβαίνει και σήμερα, με ειδική πλειοψηφία από τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο μιας κανονιστικής επιτροπής. Τα προϊόντα που θα εξασφαλίζουν την άδεια θα καταχωρίζονται σε ένα δημόσιο μητρώο γενετικώς τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών. Η άδεια πρέπει να χορηγείται για περίοδο 10 ετών, θα υπόκειται δε, όταν απαιτείται, σε ένα σχέδιο παρακολούθησης μετά την κυκλοφορία στην αγορά. Οι άδειες θα είναι ανανεώσιμες για περιόδους 10 ετών. Τα τρέχοντα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα θα παραμείνουν επιλέξιμα για εμπορία. Ωστόσο, εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της νέας νομοθεσίας οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να παράσχουν στην Επιτροπή μεθόδους ανίχνευσης. Ο κανονισμός καθιερώνει επίσης το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ.) της Επιτροπής ως το νέο Κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς, που θα έχει ως κύριο καθήκον την αξιολόγηση των μεθόδων ανίχνευσης. Το ΚΚΕρ. θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με το "Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εργαστηρίων Γ.Τ.Ο.".

Τα υπάρχοντα γενετικώς τροποποιημένα προϊόντα θα καταχωριθούν επίσης στο δημόσιο μητρώο και ο χρονικός περιορισμός των 10 ετών από την ημερομηνία, κατά την οποία το συγκεκριμένο προϊόν τέθηκε για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην αγορά ισχύει επίσης και γι' αυτά. Τα μέτρα για την εξασφάλιση ότι οι βιολογικές και συμβατικές καλλιέργειες μπορούν να συνυπάρχουν με γενετικώς τροποποιημένες καλλιέργειες εισήχθησαν στο σχέδιο κανονισμού σχετικά με τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές κατά την διάρκεια της δεύτερης ανάγνωσης του Κοινοβουλίου. Σ' αυτό το πλαίσιο, τα κράτη-μέλη θα μπορούν να λάβουν κατάλληλα μέτρα για να αποφευχθεί η ακούσια παρουσία ΓΤΟ σε άλλα προϊόντα. Η Επιτροπή θα υποβάλει σύσταση στα κράτη-μέλη, παρέχοντας το πλαίσιο για την υλοποίηση αυτής της δυνατότητας. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συμμορφωθούν προς τις νέες διατάξεις σχετικά με την επισήμανση εντός έξι μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης.

Υποτίθεται ότι η νέα Ευρωπαϊκή νομοθεσία καθιστά υποχρεωτική τη σαφή σήμανση για όλα τα τρόφιμα και τις

ζωοτροφές που περιέχουν ή προέρχονται από μεταλλαγμένους οργανισμούς, δίνοντας τη δυνατότητα στους καταναλωτές αλλά και στους παραγωγούς τροφίμων και ζωοτροφών να εξοστρακίσουν οριστικά τα μεταλλαγμένα από το σύνολο της τροφικής αλυσίδας. Όμως ενώ συστήνει τη λήψη μέτρων για την αποφυγή της επιμόλυνσης στις συμβατικές και βιολογικές καλλιέργειες από τα μεταλλαγμένα, τα μέτρα αυτά έχουν εθελοντικό χαρακτήρα και δε δίνουν τα κατάλληλα νομικά εργαλεία στα κράτη - μέλη για να προστατεύσουν τη συμβατική και βιολογική γεωργία από τα μεταλλαγμένα. Επίσης δεν έχει αποσαφηνιστεί από την νομοθεσία ότι την υπευθυνότητα για τις βλάβες φέρει αυτός που καλλιεργεί τα μεταλλαγμένα και η εταιρεία που τα παράγει. Δεν προβλέπει δηλαδή συγκεκριμένα μέτρα για την αντικειμενική ευθύνη, δηλαδή την ανάληψη του οικονομικού κόστους από τον παραγωγό των μεταλλαγμένων, για οποιοδήποτε περιστατικό επιμόλυνσης προκληθεί (π.χ. σε γειτονικές καλλιέργειες). Μέσω της Οδηγίας για τους Σπόρους (Πρόταση Οδηγίας σχετικά με την τυχαία και τεχνικά αναπόφευκτη παρουσία γενετικά μεταλλαγμένων σπόρων σε παρτίδες συμβατικών ποικιλιών SANCO/1542/02, Ιούλιος 2002), η οποία προτείνει υψηλά αποδεκτά όρια επιμόλυνσης (0,3- 0,7%) των συμβατικών σπόρων αντί του «μηδενικού», είναι δυνατό να προκληθεί ανεξέλεγκτη απελευθέρωση μεταλλαγμένων οργανισμών στο περιβάλλον, υπονομεύοντας όλο το νομοθετικό σύστημα περί σήμανσης, ανιχνευσιμότητας, παρακολούθησης και ελέγχων των μεταλλαγμένων καλλιεργειών (Οδηγία 2001/18) κ.λ.π. Τέλος δεν υποχρεώνει τους παραγωγούς ζωικών προϊόντων να σημαίνουν τα προϊόντα αυτά όταν προέρχονται από ζώα που έχουν τραφεί με μεταλλαγμένα.

Απέναντι σε όλα αυτά έχουν αρχίσει να αναπτύσσονται κινήσεις εναντίωσης στους Γ.Τ.Ο. Τόσο στην Ευρώπη και στην Βόρεια Αμερική, όσο και στην Λατινική Αμερική και στην Ασία γίνονται κινήσεις αντιπληροφόρησης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης και των παραγωγών. Επίσης σημειώνονται επιθέσεις σε εργαστήρια και χώρους καλλιέργειας Γ.Τ.Ο. Ειδικά στις τελευταίες χώρες οι κινήσεις αυτές εντάσσονται σε γενικότερα κοινωνικά κινήματα καταλήψεων γης από εταιρείες και μεγαλογαιοκτήμονες και απόδοσής τους σε μικροκαλλιεργητές. Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έγιναν αντίστοιχες κινήσεις. Συγκεκριμένα, έγιναν επιθέσεις σε καλλιέργειες στην Ηλεία και Βοιωτία, έγιναν παρεμβάσεις στο Νομαρχιακό Συμβούλιο της Λάρισας εναντίον της άδειας που έδωσε για καλλιέργεια Γ.Τ.Ο., κ.λ.π. Θεωρούμε ότι το συγκεκριμένο θέμα είναι ζωτικής σημασίας για όλους μας. Θα πρέπει αυτές οι κινήσεις να συνεχιστούν και εντατικοποιηθούν, υποστηριζόμενες από ομάδες παραγωγών και καταναλωτών. Οι αντιδράσεις μας θα πρέπει να είναι άμεσες και αποτελεσματικές σε όλα τα επίπεδα, δείχνοντας μηδενική ανοχή.

Υ.Γ.: Τα στοιχεία του κειμένου αντλήθηκαν από διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων το περιοδικό Νέα Σελήνη, κείμενα του δικτύου "Οικοκοινότητα", την σχετική έκδοση της Ομάδας αντιπληροφόρησης Διασπορά Αντίστασης (Ηράκλειο Κρήτης, Μάρτιος 2003), εφημερίδες (Ελευθεροτυπία, Καθημερινή, Τα Νέα), καθώς και διάφορα web sites.

Με αφορμή ένα ρατσιστικό περιστατικό

Ρατσισμός είναι η κοινωνική ή πολιτική διακρίσεων που βασίζεται στο δόγμα της ανωτερότητας μιας φυλής ή μιας εθνικής ή κοινωνικής ομάδας και στην καλλιεργημένη αντίληψη των μελών της ότι οφείλουν να περιφρουρήσουν την αμιγή σύσταση και καθαρότητα της ομάδας τους, καθώς και τον κυριαρχικό τους ρόλο έναντι των υπολοίπων φυλετικών, εθνικών, κοινωνικών, κλπ. ομάδων που θεωρούνται από αυτά κατώτερες.

Αυτός είναι ο ορισμός που δίνουν τα λεξικά. Στην καθημερινότητά μας, βιώνουμε διάφορες μορφές φυλετικού ρατσισμού ενάντια στους μετανάστες, αλλά και κοινωνικού απέναντι σε κοινωνικές ομάδες που η διαφορετικότητά τους οφείλεται είτε σε κοινωνικά αίτια είτε σε επιλογή (π.χ. ναρκομανείς, ομοφυλόφιλοι κλπ).

Στη Θεσσαλονίκη, τον προηγούμενο μήνα, ενόψει της 28ης Οκτωβρίου, η πλειοψηφία των μαθητών μιας τάξης ενός σχολείου στη Ν. Μηχανιώνα, αλλά και ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων αντέδρασαν έντονα στο να πάρει τη σημαία της παρέλασης ένας συμμαθητής τους. Οι αντιδράσεις δεν οφείλονταν στο ότι ο μαθητής αυτός θα σήκωνε τη σημαία επειδή -για παράδειγμα- χρημάτισε κάποιον ή επειδή την πήρε με "μέσον" και αδίκησε κάποιον άλλον, αλλά επειδή ήταν αλβανός, ήταν ξένος. Ξένος άραγε από τί; Με τί; Πώς γίνεται ο ίδιος ο συμμαθητής τους, με τον οποίο κάνουν κοπάνα μαζί, τρώνε στο διάλειμμα μαζί, βαριούνται μαζί, ονειρεύονται μαζί, φοβούνται μαζί τους βαθμούς, πώς γίνεται αυτός ο ίδιος να μεταμορφώνεται σε ξένος, όταν πρόκειται να σηκώσει τη σημαία; Ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων συμμετείχε υπέρ αυτού του αποκλεισμού. Τα παιδιά αυτά θα έπρεπε να είχαν ταχθεί στο πλευρό του φίλου τους. Λείπει η παιδεία εκείνη που θα μεγαλώσει παιδιά, τα οποία θα δρουν συλλογικά, συντροφικά και θα αντιστέκονται για να βελτιώσουν τις όποιες κοινότητές τους. Θα συνειδητοποιήσουν την αδικία, όταν τα ίδια θα βρεθούν μετά το σχολείο σε εργασιακούς χώρους και θα χάνουν τη δουλειά τους είτε επειδή δεν έχουν κάποιο γνωστό είτε επειδή έμειναν έγκυες, είναι ομοφυλόφιλοι, διαφορετικοί ή οτιδήποτε άλλο, οτιδήποτε άλλο που δε χωράει στο σύστημα. Το ίδιο σύστημα που γεννά το ρατσισμό, την πρακτική των διακρίσεων, την ιεραρχία και τον ανταγωνισμό μεταξύ διαφορετικοτήτων.

Το παραπάνω δεν αποτελεί παρά μια περίπτωση. Θα μπορούσε να είναι μια αναφορά στις φτωχογειτονίες του Ρέντη και της Κοκκινιάς, όπου νεαροί σκορπίζουν τον πανικό στις συνοικίες των πακιστανών. Αυτό όταν ένας 17χρονος νεαρός σκοτώνεται με μηχανάκι από αυτοκίνητο το οποίο οδηγούσαν πακιστανοί. Αντί να τον βοηθήσουν το έσκασαν με αποτέλεσμα ο νεαρός να πεθάνει αβοήθητος. Ωστόσο αν οι οδηγοί του αυτοκινήτου ήταν από την Πάτρα, τη Λάρισα ή τον Πειραιά το ίδιο θα έκαναν οι νεαροί. Βέβαια όχι μόνο γιατί δεν τους "παίρνει" αλλά και γιατί δεν θα τους πέρναγες καν από το μυαλό αυτή η γενίκευση. Κι εδώ λοιπόν επικράτησε η λογική των διακρίσεων.

Μια κοινωνία μπορεί να εκδηλωθεί ρατσιστικά. Τέτοια φαινόμενα τα βιώνουμε καθημερινά. Όχι μόνο στη Ν. Μηχανιώνα και στην Κοκκινιά αλλά παντού. Στο σχολείο, στη δουλειά, στο λεωφορείο, στις καφετέριες, στο σπίτι, παντού... Ο καθένας είναι υπεύθυνος για τις πράξεις και τις ιδέες του, ωστόσο ο ρατσισμός είναι μια αρρώστια προερχόμενη απ' ευθείας από το σύστημα εξουσίας (κράτος, θρησκεία, ΜΜΕ, οικογένεια, κεφάλαιο) αλλά και από κοινωνικούς παράγοντες. Είναι το σύστημα που μας επιβάλλεται ρατσιστικό, προκειμένου να υπάρχει. Ένα σύστημα που ευνοεί τους διαχωρισμούς και τον ανταγωνισμό. Παράγει διαχωρισμούς και ανταγωνισμό μεταξύ των διαχωρισμένων για να επιβιώσει. Μέσα από την οικογένεια, το σχολείο, το στρατό και τα Μ.Μ.Ε, καλλιεργεί τη λογική των διακρίσεων και την έννοια της κανονικότητας. "Αυτό είναι το κανονικό, ενώ το άλλο όχι". Καλλιεργεί ή επιβάλλει αυτό που πρέπει να είμαστε. Το ρόλο που πρέπει να έχουμε σαν άντρες, σαν γυναίκες, σαν έλληνες, σαν ξένοι, σαν εργαζόμενοι, σαν φοιτητές, σαν μαθητές, σαν οτιδήποτε. Ο ρατσισμός διαχέεται στη κοινωνία από τα κέντρα εξουσίας και δυστυχώς όχι μόνο μέσω των θεσμών, αλλά και μέσα από έναν ολόκληρο τρόπο ζωής, ένα life style που τείνει να γίνει θεσμός και καθορίζει τα πάντα. Τον τρόπο μας, τον τρόπο που πρέπει να κάνουμε ή να μην κάνουμε κάτι και ότι είναι έξω απ' αυτό τον τρόπο δεν είναι κανονικό. Το σύστημα το διαχωρίζει, το αποβάλλει, το εχθρεύεται, το εξοντώνει...

'Ετσι γεννιέται η λογική και η πρακτική των διακρίσεων: ο ρατσισμός.

Η αναφορά μας στην περίπτωση του μαθητή στη Νέα Μηχανιώνα δεν παίρνει κάποια θέση στο ζήτημα της σημαίας, αλλά του ρατσισμού. Για μας η σημαία δεν αποτελεί κάτι. Δεν θα την κρατούσαμε ακόμα κι αν μας την έδιναν. Είναι το σύμβολο ενός κράτους. Δεν είναι σύμβολο ελευθερίας, αλλά εξουσίας. Στο όνομά της προελαύνουν οι στρατοί, στο όνομά της καταστέλλονται οι κοινωνικοί αγώνες. Αναφερθήκαμε στο παραπάνω γεγονός, γιατί πιστεύουμε ότι αποτελεί μια κλασική περίπτωση που ο ρατσισμός διαχέεται στη κοινωνία.

Η ΧΟΥΝΤΑ ΠΕΘΑΝΕ! ΖΗΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ!

Το τελευταίο διάστημα ένα είδος πίεσης από τα "παλιά" ασκείται σε όλους τους Κοινωνικούς χώρους και μεταξύ αυτών και στο Ελευθεριακό Στέκι "Πικροδάφνη". Διαρκείς παρακολουθήσεις και εξακριβώσεις στοιχείων για εκφοβισμό.

Την Παρασκευή 14 Νοέμβρη, ενώ στο Ελευθεριακό Στέκι "Πικροδάφνη" γινόταν μια εκδήλωση - ενημέρωση για την κατάσταση στην Παλαιστίνη σήμερα, 4 ασφαλίτες (παλιά θα τους λέγαμε ΕΣΑ) στρατοπέδευσαν επιδεικτικά στην γωνία Αγ.Βασιλείου και Π. Π. Γερμανού. Από το Στέκι απαιτήσαμε να φύγουν, δεν είχαν κανένα λόγο να βρίσκονται εκεί. Τελικά μετά από αρκετή πίεση αποχώρησαν για να επανέλθουν την επομένη δριμύτεροι. (Στις μέρες μας τα τανκς όχι απλά δεν ξεχνούν αλλά ούτε και αργούν).

Μέσα στα πλαίσια του ταχύτατου σέρβις την επόμενη μέρα, Σάββατο 15 Νοέμβρη το βράδυ, αυτός που μας χτυπούσε την πόρτα δεν ήταν ο γαλατάς... Πρώτα σταμάτησαν 3 νεαρούς 17χρονους που έφευγαν εκείνη την ώρα από το στέκι. Τους τράβηξαν παράμερα και τους πέρασαν χειροπέδες. Δεν έλειψαν βέβαια και οι καθιερωμένες σφαλιάρες γιατί οι ασφαλίτες ως φανατικοί οπαδοί της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και των λαογραφικών στοιχείων, αντιδρούν στο ρόλο του οργάνου ή του πόλισμαν και δείχνουν σαφή προτίμηση σε αυτόν του μπάτσου. Η "επιχείρηση" απασχόλησε γύρω στους 30 ασφαλίτες οι οποίοι με το πρόσχημα ότι ψάχνουν για ναρκωτικά εισέβαλαν στο στέκι, έκαναν τα πάντα φύλλο και φτερό, συνέλεξαν ότι επικίνδυνο βρήκαν όπως αυτοκόλλητα, αφίσσες, το καταστατικό του συλλόγου κλπ. Αφού στεναχωρήθηκαν που δεν βρήκαν τίποτα, μάζεψαν όλο τον κόσμο γύρω στα 15 άτομα τα οδήγησαν στο ύψος της Βουλιαγμένης με τα πόδια ώστε να μην τους αντιληφθεί κανένας γείτονας και από κει τους οδήγησαν στην Γενική Ασφάλεια Αθηνών απ' όπου τους άφησαν μισή ώρα αργότερα. Έτσι για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νεότεροι. **Χούντα δεν υπάρχει μόνο στην Τουρκία.**

"Δημοκρατία"; Όλη η χώρα αμερικανοποιείται. Εκεί το ιδεολόγημα του "πολέμου ενάντια στην Τρομοκρατία" εδώ το ιδεολόγημα της "Ασφάλειας" και η μεγάλη ιδέα των Ολυμπιακών Αγώνων. Το αμερικάνικο **"Zero Tolerance"** μεταφράζεται στα ελληνικά σε **"Μηδενική ανοχή"**. Μιά χούφτα πολυεθνικές κάνουν ό,τι θέλουν. Όπως έλεγε και ο Μπρεχτ "και απ'τα κανόνια ανάμεσα ξεπρόβαλαν οι έμποροι". Με τα γενετικά τροποποιημένα έχουν κάνει τη γη ένα τεράστιο πειραματικό εργαστήριο και εμάς πειραματόζωα. Δεν ξέρουμε τι τρώμε, και τι μπορεί να πάθουμε, και όλα αυτά για το κέρδος.

Για τον ίδιο λόγο δηλαδή που η κυβέρνηση πέρναγε πριν δυό χρόνια νόμο για να αυξήσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης (γιατί υπήρχε πρόβλημα στα ταμεία) και σήμερα θέλει να μειώσει το ποσοστό της εισφοράς στο ΙΚΑ των αφεντικών (λύθηκε το πρόβλημα σε δυο χρόνια!) Ηλεκτρονικές ταυτότητες στα ζώα για να ξεπαστρέψουν όλα τα αδέσποτα, κάμερες παντού για να μας καταγράφουν κάθε στιγμή, ο Μεγάλος Αδελφός είναι πιο κοντά από ότι νομίζουμε. Ο Νεοσυντηρητισμός

"Σε μένα έχει απομένει πίκρα διπλή και αβάσταχτη. Διότι για ό,τι αγωνιστήκαμε δεν έγινε τίποτα σχεδόν, και ας λένε τα παραμύθια τους οι κυβερνώντες. Ας ονειρεύονται οι συναγωνιστές μας -όσοι είναι στα δώματα της εξουσίας- να γίνουν πρωθυπουργοί πριν φτάσουν στα εξήντα. Όταν ακούμε "ισχυρή Ελλάδα" θα πρέπει να ψηλαφούμε τα σημάδια της αδυναμίας μας και του ευτελισμού μας. Η άλλη πλευρά της πίκρας είναι ότι και πάλι χούντα διαφεντεύει και σκιάζει το μέλλον όχι μόνο της Ελλάδας."

Λάμπρος Παπαδημητράκης,
Σκηνοθέτης - ο άγνωστος
τρίτος εκφωνητής
της εξέγερσης.
Αναδημοσίευση
από "το Βήμα" πως
θυμούνται οι
πρωταγωνιστές
το Πολυτεχνείο
30 χρόνια
μετά.

Την επόμενη φορά λοιπόν
περιμένουμε την
"Αντιτρομόκρατική" γιατί...
Χωρίς κανένα οικονομικό και
ψηφοθηρικό αντίτιμο:

- **Συμπαραστεκόμαστε**
στους αγώνες των κατοίκων
της Ηλιούπολης -
Αργυρούπολης, του
Φιλοπάπου
- **Αγωνιζόμαστε** για την
διάσωση του Ρέματος της
Πικροδάφνης.
- **Εκδίδουμε** σε τακτική
βάση το Νήριον και το
μοιράζουμε στις γειτονιές.
- **Ενημερώνουμε** και
δραστηριοποιούμαστε ενάντια
στα μεταλλαγμένα, στην
Παγκοσμιοποίηση, στον
πόλεμο, στην
εμπορευματοποίηση του
ελεύθερου χρόνου και χώρου,
την εργασία και σε ότι
υποβαθμίζει την ζωή μας.
- **Αντιπροτείνουμε** την
αυτοοργάνωση και την
αυτόνομη δράση. Την
επικοινωνία χωρίς
διαμεσολάβηση. Την άμεση
δημοκρατία.

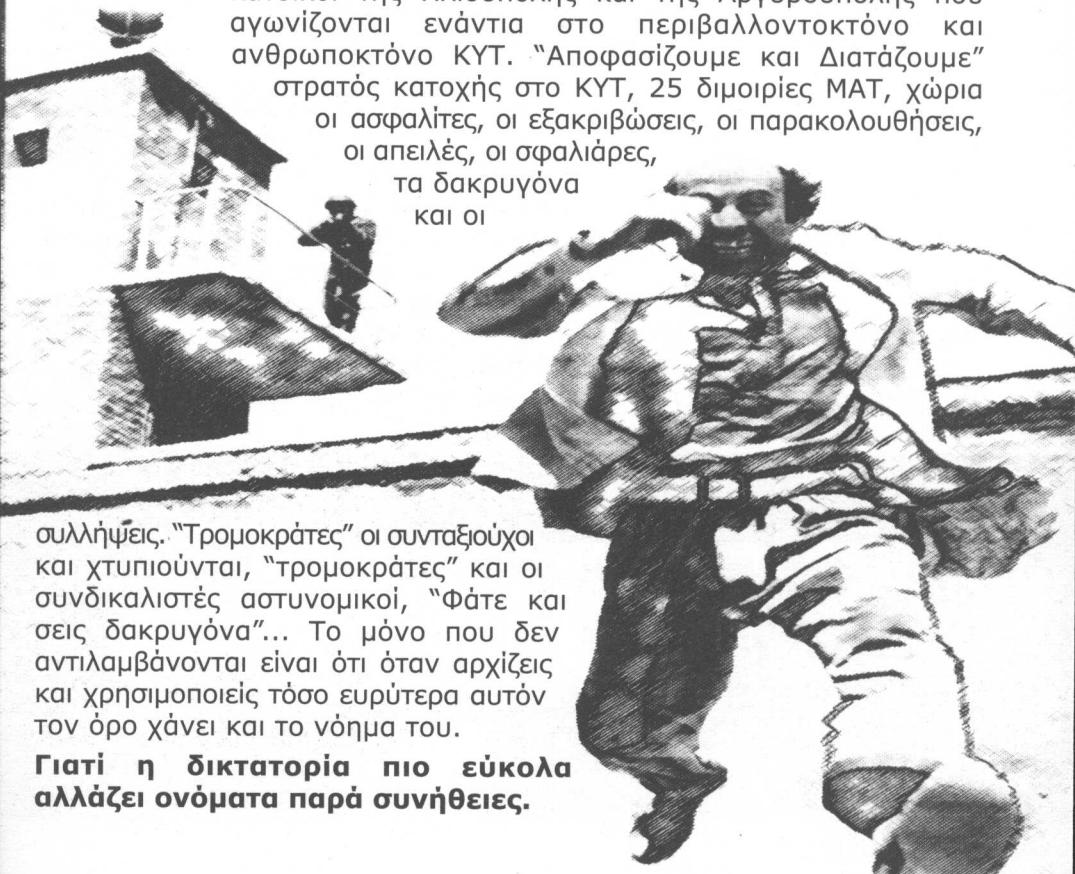
Μάλλον όμως το μεγαλύτερο
έγκλημα που έχουμε κάνει
είναι που δεν κολλάμε στην
εικόνα που έχουν
κατασκευάσει για μας. Δεν
χωράμε ούτε στο κάδρο, ούτε
μπαίνουμε στο περιθώριο.
Είμαστε κάθε μέρα εδώ,
ανοιχτοί σε όλους να
συζητάμε σοβαρά κι αστεία,
να αγωνιούμε, να δηλώνουμε
έμπρακτα την αλληλεγγύη
μας στους αγώνες των
ανθρώπων σ' όλη τη γη.

επελαύνει πρόστιμο για ένα φιλί. Για το κέρδος σκοτώνονται άτομα στα Ολυμπιακά έργα, όπου οι ασφυκτικές πιέσεις για ταχύτητα μετριώνται σε κορμιά. Γιά το κέρδος και τα πάνω από εκατό θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα σε όλη την ελλάδα και τα χιλιάδες δηλωμένα και κυρίως αδήλωτα μη θανατηφόρα. Τουλάχιστον, μας λένε, τα έργα θα μείνουν. Ποια έργα; Τα κάτεργα μάλλον εννοούν. Τους μισθούς και τις συντάξεις πείνας, την ανεργία που καθημερινά αυξάνεται. Μ' έναν μισθό πια δεν μπορείς να ζήσεις. Μ' έναν μισθό κάποτε οι γονείς μας ζήσαν έκαναν παιδιά, απόκτησαν σπίτι. Από τότε υποτίθεται ότι η παραγωγικότητά μας ως εργάτες πολλαπλασιάστηκε, γιατί δεν μπορούμε να ζήσουμε πιο εύκολα;

Τότε, τι κερδίσαμε; Μα φυσικά μπορούμε πια να μιλάμε ελεύθεροι, αρκεί νά μην ακούει κανείς. Αν μοιράζεις κείμενα, κολλάς αφίσες ή τοποθετείς πανώ για να το πεις σε κάποιον πέρα από τους φίλους σου όλο και κάποιον νόμο έχουνε για να σε τρέξουν. "Διασπορά ψευδών ειδήσεων", "παράνομη αφισοκόλληση" γιατί αν θες να έχεις λόγο τη σήμερον ημέρα γίνε καναλάρχης, εφημερίδομεγιστάνας ή έστω κάνας δημοσιογράφος. Μετά από τριάντα χρόνια οι πορείες θ' ανέβουν στα πεζοδρόμια (διαταγή της Αστυνομικής Διεύθυνσης, "Αποφασίζουμε και διατάζουμε"), οι συγκεντρώσεις άνω των τριών δεν απαγορεύτηκαν ακόμα αλλά που θα τους πάει.... "Αποφασίζουμε και Διατάζουμε" την καταδίκη πριν την δίκη των 7 συλληφθέντων διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης και μάλιστα των 5 εξ αυτών σε θάνατο (βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση καθώς σχεδόν όλοι είναι πάνω 50 μέρες σε απεργία πείνας) παρά την κατακραυγή ακόμα και από κομμάτια του ίδιου τους του συστήματος όπως ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, ο πρώην πρωθυπουργός της Ισπανίας Φελίππε Γκονζάλες, ευρωβουλευτές, ο πρόεδρος των Σοσιαλδημοκρατών στο ευρωκοινοβούλιο, η κοινοβουλευτική αριστερά, οι οικολόγοι - πράσινοι.

Στο κάτω-κάτω αυτή είναι "η καλύτερη ποιότητα δημοκρατίας που είχαμε ποτέ" - επιβεβαίωση δια στόματος Μαργαρίτη (όχι του τραγουδιστή, του προέδρου του ειδικού δικαστηρίου). Όποιος αντιστέκεται σε αυτήν την "αγγελική δημοκρατία" δεν μπορεί να είναι τίποτα άλλο από "τρομοκράτης". "Τρομοκράτες" λοιπόν οι κάτοικοι του Φιλοπάπου που παλεύουν ενάντια στην εμπορευματοποίηση και καγκελοποίηση του Λόφου, και άρα "Αποφασίζουμε και Διατάζουμε" την απαγόρευση της συγκέντρωσης που καλέσαν στις 9-11-03. "Τρομοκράτες" λοιπόν οι κάτοικοι της Ηλιούπολης και της Αργυρούπολης που αγωνίζονται ενάντια στο περιβαλλοντοκτόνο και ανθρωποκτόνο KYT. "Αποφασίζουμε και Διατάζουμε"

στρατός κατοχής στο KYT, 25 διμοιρίες MAT, χώρια
οι ασφαλίτες, οι εξακριβώσεις, οι παρακολουθήσεις,
οι απειλές, οι σφαλιάρες,
τα δακρυγόνα
και οι

συλλήψεις. "Τρομοκράτες" οι συνταξιούχοι και χτυπιούνται, "τρομοκράτες" και οι συνδικαλιστές αστυνομικοί, "Φάτε και σεις δακρυγόνα"... Το μόνο που δεν αντιλαμβάνονται είναι ότι όταν αρχίζεις και χρησιμοποιείς τόσο ευρύτερα αυτόν τον όρο χάνει και το νόημα του.

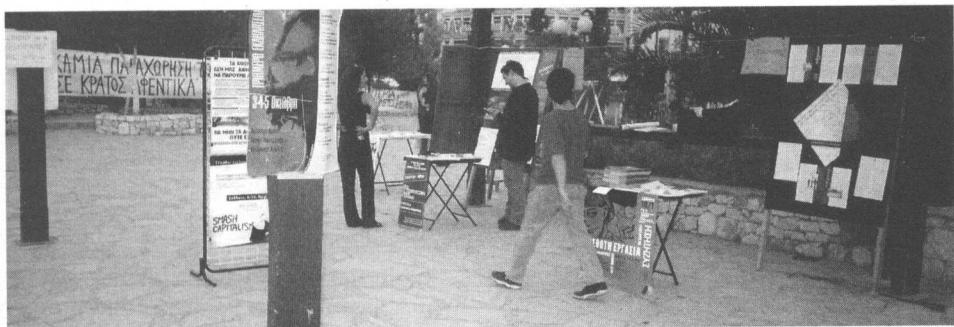
**Γιατί η δικτατορία πιο εύκολα
αλλάζει ονόματα παρά συνήθειες.**

Τριήμερο εκδηλώσεων του ελευθεριακού στεκιού "Πικροδάφνη"

Στις 3, 4 και 5 Οκτώβρη πραγματοποιήθηκε απ' το στέκι τριήμερο εκδηλώσεων στην πλατεία Παναγούλη και στο χώρο του στεκιού με θέμα: "Αυτόνομη δράση, τοπική παρέμβαση και κοινωνικοί αγώνες".

Το τριήμερο ξεκίνησε με μία συζήτηση σχετικά με τα τοπικά ζητήματα και τις αυτοοργανωμένες κινήσεις κατοίκων. Η συζήτηση ήταν πολύ ενδιαφέρουσα καθώς συμμετείχαν και μέλη κινήσεων κατοίκων γύρω περιοχές (συνοικιακή επιτροπή κατοίκων Μπραχαμίου, πρωτοβουλία κατοίκων Ηλιούπολης και αυτόνομη πρωτοβουλία κατοίκων από Ηλιούπολη-Αργυρούπολη). Η ανταπόκριση του κόσμου ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, καθώς εκφράστηκε η διάθεση για περαιτέρω κινητοποιήσεις, συνεργασία, κλπ.

Μετά το τέλος της κουβέντας κι ενώ ο κόσμος γινόταν όλο και περισσότερος γεμίζοντας το κάτω μέρος της πλατείας, ακολούθησε η προβολή των βίντεο "Ο αγώνας των κατοίκων ενάντια στο ΚΥΤ Αργυρούπολης-Ηλιούπολης" και "Τσιμέντο να γίνει;" (για το ρέμα της Πικροδάφνης). Το υλικό του βίντεο παραχωρήθηκε από τις επιτροπές των κατοίκων στό στέκι, το οποίο και το επεξεργάστηκε.

Η δεύτερη μέρα ξεκίνησε με μία συζήτηση με θέμα "Μισθωτή εργασία και ανεργία: από την εξατομικευμένη εκμετάλλευση στην αυτοοργανωμένη αντίσταση". Στην συζήτηση διερευνήθηκαν οι υπάρχουσες δυνατότητες για την ανάπτυξη αυτοοργανωμένων δομών που να ασχολούνται ως επί το πλείστον με τα μείζονα καθημερινά ζητήματα της εργασίας και της επιβίωσης. Ακολούθησε συναυλία με την συμμετοχή πέντε τοπικών συγκροτημάτων και εκατοντάδων κατοίκων.

Το τριήμερο έκλεισε με μία συζήτηση στο στέκι με θέμα ομώνυμο του τριημέρου ("Αυτόνομη δράση, τοπική παρέμβαση και κοινωνικοί αγώνες") και ένα φαγοπότι μετά το τέλος της κουβέντας.

Καθ' όλη την διάρκεια του τριημέρου υπήρχαν τραπεζάκια διαφόρων πρωτοβουλιών κατοίκων με έντυπο και φωτογραφικό υλικό, καθώς και έντυπα του στεκιού. Όλο το τριήμερο προετοιμάστηκε και πραγματοποιήθηκε με την συνεισφορά των ανθρώπων που το οργάνωσαν και συμμετείχαν σ' αυτό ενάντια σε κάθε εμπορευματική, ιεραρχική, εξουσιαστική και διαμεσολαβητική λογική.

Η συμμετοχή σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις προωθεί τη δράση την αποκήρυξη της απάθειας και της συνενοχής.

Αφορμές για κοινωνική συνεύρεση

Παρασκευή 9-1-2004, 8.30μ.μ.
Προβολή μουσικού ντοκυμαντέρ
"Η γοητεία της οργής" του Τζ. Τεμπλ

Σάββατο 10-1-2004, 8.30μ.μ.
Συναυλία με τους
Κοσμική άγνοια
Μεθυσμένα Ξωτικά

Παρασκευή 16-1-2004, 8.30μ.μ.
"Σεξ και συμπάθεια" της L. Mania

Παρασκευή 23-1-2004, 8.30μ.μ.
Προβολή videomagazino
European Newsreal #9 & 10

Παρασκευή 30-1-2004, 8.30μ.μ.
"Στιγμιότυπα" του R. Altman

Παρασκευή 6-2-2004, 8.30μ.μ.
"Μπανάνες" του W. Allen
Σαββατοκύριακο (7-8) -2-2004
από τις 11.00π.μ Φιλοξενία της
πανελλαδικής συνάντησης του
"Οικοδικτύου"

Σάββατο 14-2-2004, 8.30μ.μ.
Συναυλία με τους
Social Disease
Mankind

15-20 Φλεβάρη 2004,
μετά τις 7.00μ.μ.
Έκθεση στο χώρο του στεκιού με
έργα, σχέδια και τελάρα από μια
πειραματική ομάδα έκφρασης

Παρασκευή 27-2-2004, 8.30μ.μ.
"Η πόλη του Θεού" του F. Meirelles

7-3-2004
Ποδηλατοδρομία στην Αίγινα
Εκκίνηση από το στέκι 09.00π.μ.

Μαθήματα βιοκαλλιέργειας
.... θα γίνονται στο στέκι κάθε
Τρίτη 7:00μ.μ. (μετά τις 13-1)
από τον γεωπόνο Μάριο Δεσύλλα.
Η ύλη που θα διαχθεί θα
περιλαμβάνει έναν εισαγωγικό κύκλο
με θέματα, όπως το έδαφος, η
λίπανση, η αντιμετώπιση ασθενειών,
η βιολογική καλλιέργεια κλπ, αλλά
και θέματα εμβάθυνσης όπως η
βιοδυναμική, η φυσική καλλιέργεια
και ο σχεδιασμός κτήματος. Το
μάθημα θα περιλαμβάνει και
πρακτικό τμήμα με επισκέψεις σε
κτήματα βιοκαλλιέργειας (διαμονή
και δουλειά) αλλά και φτιάξιμο
ψωμιού, χυμών, γλυκών και άλλα.

Το στέκι λειτουργεί καθημερινά
μετά τις 7.00μ.μ.

